

10. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΑΡΧΑΙΑΙ ΑΧΑΪΑΙ

Συνεχίζοντες τὴν ἀνασκαφὴν τῶν Μυκηναϊκῶν νεκροταφείων τῆς ἀρχαίας Ἀχαΐας ἐνηργήσαμεν μικρὰς ἀνασκαφικὰς ἔρευνας πολλαχοῦ τῆς Ἀχαΐας, αἵτινες ἐν τέλει ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας διὰ τῆς εὑρέσεως νέου Μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου ἐξ ἐκείνων, τὰ δποῖα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀναζητοῦμεν αὐτόθι καὶ ἀνασκάπτομεν.

Εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας τοῦ 1933 σελ. 90 - 93 ἐξεθέσαμεν τὴν γνώμην ἡμῶν περὶ τῶν πλησίον τῶν Πατρῶν εὑρεθέντων

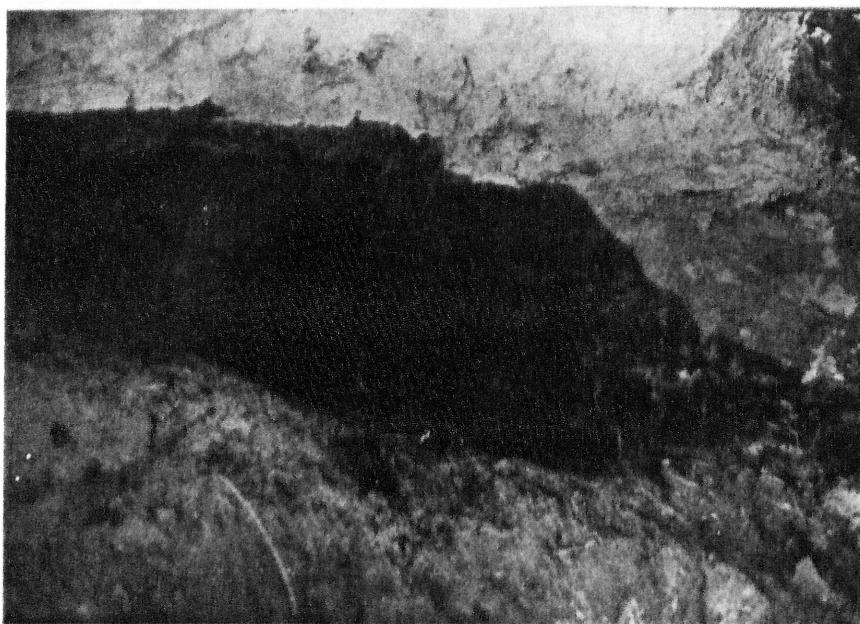
Εἰκ. 1. Οἱ πρόποδες τοῦ Κούκουρα, ἐνθα τὸ Μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον καὶ δ ἄγρος τοῦ Ἀντωνίου Κ. Σκόνδρα.

νφ' ἡμῶν Μυκηναϊκῶν νεκροταφείων καὶ καθωρίσαμεν αὐτόθι τὰ νεκροταφεῖα τῶν δύο προϊστορικῶν συνοικισμῶν Ἀρόνης καὶ Μεσάτιδος, ἐξ ὧν μετὰ τῆς Ἀνθείας ἀπετελέσθη βραδύτερον ἡ πόλις τῶν Πατρῶν.

Τοῦ τελευταίου τούτου προϊστορικοῦ συνοικισμοῦ, τῆς Ἀνθείας, τὴν θέσιν, ὡς τοποθετοῦσιν αὐτὴν οἱ πλεῖστοι τῶν περὶ τὴν τοπογραφίαν τῶν Πατρῶν ἀσχοληθέντων, καθωρίσαμεν μετὰ πιθανοτήτων καὶ ἡμεῖς καὶ ἔκτοτε ἡσχολούμεθα πρὸς καθορισμὸν τοῦ νεκροταφείου αὐτῆς, τοῦ δποίου τὴν μέλλουσαν εὗρεσιν προανηγγείλαμεν (ΠΑΕ τοῦ 1933 σελ. 93).

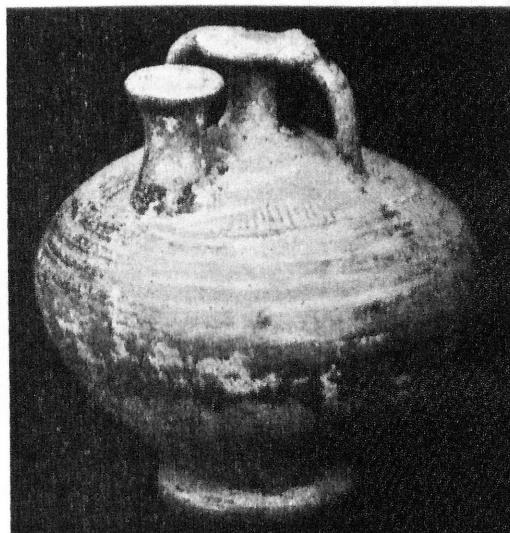
Εἰκ. 2. "Ανωθι τοῦ δρόμου τοῦ πλουσίου Μυκηναϊκοῦ τάφου.

Εἰκ. 3. Ἡ θυφίς τάφου.

Τοῦτο ἐπετέύχθη κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ἔτους τούτου κατὰ Σεπτέμβριον - Ὁκτώβριον. Ἐπισκεφθεὶς τὸν πρὸς Α τῆς Ἐγλυκάδος, εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας κατὰ πιθανὰς εἰκασίας ἐτοποθετοῦμεν τὴν Ἀνθειαν, πρώτους γηλόφους μετὰ τοῦ ἀρίστου καὶ πεπειραμένου φύλακος κ. Ἀνδρ. Μητροπούλου, τοῦ ὁποίου τὴν εὐφυΐαν καὶ δραστηριότητα ἔχω πολυτίμους βιοηθοὺς εἰς τὴν ἔρευναν τῆς προϊστορικῆς Ἀχαιᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, συνητήσαμεν ἔδαφος κατάλληλον πρὸς κατασκευὴν τῶν θαλαμοειδῶν λαξευτῶν τάφων τῶν χρόνων ἐκείνων.

Πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην εἰς τὰ πφῶτα ὑψώματα, τὰ ὅποια συναντῶμεν, ἔχουσιν ἴδρυθη πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὰ ἐργοστάσια οἰνοποιίας τοῦ Klauss

Εἰκ. 4. Τυφλόστομος ἀμφορεύς.

—'Αχαια — κάτωθι τῶν ὁποίων πρὸς Δ καὶ εἰς ἀπόστασιν $\frac{3}{4}$ τῆς ὥρας δι' αὐτοκινήτου ἔκτείνεται τὸ μαγευτικὸν πανόραμα τῆς ὅλης πόλεως τῶν Πατρῶν μετὰ τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν καὶ μὲ τὰ βουνὰ τοῦ Μεσολογγίου.

"Οπισθεν τοῦ ἐργοστασίου τοῦ Klauss ἔκτείνονται οἱ πλούσιοι ἀμπελῶνες αὐτῶν. "Οπισθεν δὲ αὐτῶν ὑψοῦται ἀποτόμως τὸ βουνὸν Κούκουρα καὶ ἐν συνεχείᾳ δεξιώτερον τὸ βουνὸν τοῦ Ὄμπλου.

"Η ὅλη δὲ περιφέρεια τοῦ βουνοῦ ὀνομάζεται γενικῶτερον ὁγγανόκαμπος.

Εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ βουνοῦ τούτου (Κούκουρα) ἔκτείνεται μικρὸς λίαν ἀγρὸς χωρίζων τοὺς ἀμπελῶνας ἀπὸ τῶν ἀποτόμων ὁάχεων τοῦ Κούκουρα.

"Ο ἀγρὸς οὗτος ἀνήκει εἰς τὸν χωρικὸν Ἀντώνιον Κωνστ. Σκόνδραν.

(Εἰς τὰς σταλείσας μικρὰς φωτογραφίας διακρίνονται σαφῶς καὶ τὰ

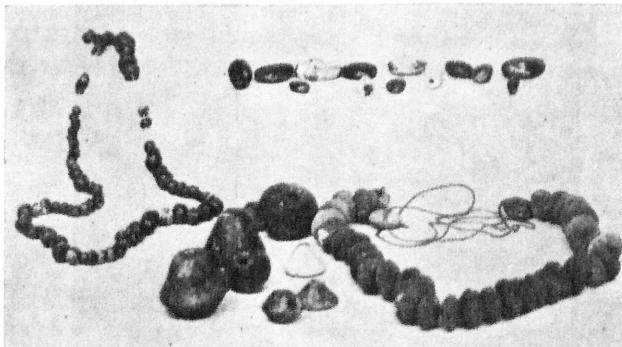
ἐργοστάσια τοῦ Κλάους καὶ τὸ δλον πανόραμα τῶν Πατρῶν ὡς καὶ ἡ ἀπότομος ὁάχις τοῦ Κούκουρα (εἰκ. 1).

Εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦτον σκάψαντες παρὰ τὰ κράσπεδα τοῦ βουνοῦ συνήτησαμεν τὰς λαξευτὰς διόδους τῶν θαλαμοειδῶν τάφων (εἰκ. 2)

Ἄνεσκάψαμεν ἔνα τάφον βεβυθισμένον, ἐξ οὐλὴν γάγομεν δλίγα μόνον συντετριμένα ἄγγεια καὶ ἔτεφον λαξευτὸν καὶ ὅμα μεταγενεστέρως ἀκαθόριστον κτίσμα (εἰκ. 3).

Άλλὰ πρὸ τούτων ἀνεσκάψαμεν τὸν πρῶτον τάφον, ὅστις ἦτο δλως ἀνέπαφος καὶ ἀσύλητος, εἰς ἵκανὸν βάθος ἐμβαδοῦ 3×3 μ., ἐκ τῆς ὁροφῆς τοῦ δποίου μόνον εἰχον πέσει μικροὶ δγκοι, προξενήσαντες μικρὰς ζημίας μόνον εἰς τινα τῶν ἐν αὐτῷ εὑρεθέντων ἄγγείων.

Τὰ ἐντὸς τοῦ τάφου ἄγγεια ἦσαν τοσαῦτα καὶ τοιαύτης καλῆς διατηρή-

Εἰκ. 5. Ποικίλαι χάνδραι, σφονδύλια καὶ κουμβία.

σεως, ὡστε ἵκανοποίησαν τοὺς κόπους καὶ τὴν δαπάνην τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ ἔτους τούτου.

Ἐξήγαγον περὶ τὰ 55 ἄγγεια ἀκέραια πάντα πλὴν ἐλαχίστων, ὃν πάντα τὰ τεμάχια ἐσώθησαν.

Ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν Υστερομυκηναϊκῶν μὲ γεωμετρικὴν διακόσμησιν καὶ εἰνε ποικίλα τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος (εἰκ. 4).

Εἶνε δὲ ταῦτα πλεῖστοι μέγιστοι ἀμφορεῖς δίωτοι καὶ τετράωτοι καὶ τινες μετὰ μαστῶν ἐπὶ τῆς κοιλίας.

Πολλοὶ εὐμεγέθεις τυφλόστομοι ἀμφορεῖς καὶ ἵκανοὶ μικρότεροι.

Ἴκανὰ πτηνόσχημα ἄγγεια ὡραιότατα ἔτι δὲ λεκάναι καὶ οἰνοχόαι μετὰ περιέργου βάσεως κ.λ.π.

Ἄτυχῶς ἔνεκα λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς ἐμῆς θελήσεως μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ συγκολληθῶσι τὰ ἐλάχιστα τεθραυσμένα ἄγγεια καὶ νὰ φωτογραφηθῶσιν, ὡστε νὰ ἐπιδειχθῶσι κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμέ-

νων, ἀλλ᾽ ἐλπίζομεν διτοῦτο θὰ γίνη τάχιστα ὥστε κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐκθέσεων νὰ δημοσιευθῇ καὶ ἡ ἀπεικόνισις αὐτῶν. "Ἄν δὲ καὶ τοῦτο δὲν γίνῃ, τότε θὰ δημοσιευθῶσι μετὰ τῶν εὑρημάτων τῆς ἐπομένης ἀνασκαφῆς.

Αἰχμὴ δόρατος χαλκῆς καὶ χάνδραι ποικίλαι καὶ κομβία καὶ σφραγίδια ἵκανα ἦσαν τὰ λοιπὰ εὑρήματα τῆς ἀνασκαφῆς, ἀτινα πάντα ἐκομίσθησαν εἰς τὸ ἐν Πάτραις Μουσεῖον. (Εἰκ. 5).

Τὴν ἔρευναν τοῦ μέρους τούτου θέλομεν ἔξακολουθήσει, διότι ἔχομεν καθορίσει ἡδη τὴν ὑπαρξίαν καὶ ἄλλων τάφων, ἐκ τῶν δοποίων ἐλπίζομεν πλουσίαν ἀρχαιολογικὴν συγκομιδὴν καὶ πολλὰς ἄλλας τοπογραφικὰς παρατηρήσεις.

Ἄλλὰ τὸ σπουδαῖον ἀποτέλεσμα τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης εἶνε, διτοῦ, καθ' ἡμᾶς τὸ εὑρεθὲν νεκροταφεῖον ἀνήκει εἰς τὸν προϊστορικὸν συνοικισμὸν τῆς Ἀνθείας, τὴν εὗρεσιν τοῦ δοποίου πρὸ τριῶν ἐτῶν προανηγγείλαμεν, ὡς ἀνωτέρῳ εἴπομεν, καὶ ἐκ τῆς δοποίας μετὰ τῶν ἐτέρων δύο προϊστορικῶν συνοικισμῶν τῆς Ἀρόνης καὶ τῆς Μεσάτιδος ἀπετελέσθη βραδύτερον ἡ πόλις τῶν Πατρῶν.

Ν. ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ

11. ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΝ ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΕΙ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Τὰ πορίσματα τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1936 ἡμετέρων ἔρευνῶν ἐν τῇ παλαιοχριστιανικῇ βασιλικῇ τῆς Παλαιοπόλεως Κερκύρας είναι τὰ ἔξῆς.

Ἡ ἡρειπωμένη βασιλικὴ τῆς Παλαιοπόλεως εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν 1500 περίπου μ. νοτίως τῆς σημερινῆς πόλεως Κερκύρας, ἔναντι τοῦ Βασιλικοῦ Ἀγροκηπίου «Μον τερος», ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ σχηματιζομένου μεταξὺ τῶν δύο ἀρχαίων λιμένων, τοῦ Ἀλκινόου (Γαρέτσης) καὶ τοῦ Ὑλλαϊκοῦ (Λίμνης τοῦ Χαλκιοπούλου), εἰς τὸ μέρος δηλαδὴ δύον ἀσφαλέστατα ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις τῆς Κερκύρας. Ἡ βασιλικὴ αὕτη ἐκτίσθη ἐπὶ τῶν ἔρειπίων καὶ διὰ τοῦ ὑλικοῦ ἀρχαίων ναῶν, ὡς τοῦτο ἀπέδειξαν αἱ ὑφή ἡμῶν γενόμεναι ἔρευναι, διὸ ὅν πιστοῦνται τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῇ εὑρισκομένῃ ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου τοῦ τριβήλου τοῦ ὁδηγοῦντος ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ νάρθηκος εἰς τὸν κυρίως ναὸν καὶ τὸ δοποῖον σήμερον, μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ νάρθηκος, ἀποτελεῖ τὴν ἔξωτερικὴν εἰς τὸν ναὸν εἰσόδον. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, πολλάκις μέχρι τοῦτο δημοσιευθεῖσα, ἀναφερομένη δὲ ἡδη ὑπὸ τοῦ Μελετίου